

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

J. A. Fodor — J. J. Katz: Φιλοσοφία τῆς γλώσσας καί γλωσσολογία

(1) Ὁ ἀγγλικός ὅρος Ordinary language philosophy ἀποδίδεται ἐδῶ μέ: «Φιλοσοφία τῆς κοινῆς γλώσσας». Ἄναφέρεται στή σχολή τῆς φιλοσοφίας τῆς γλώσσας πού ξεκινάει ἀπ' τόν Wittgenstein (Ὁξφόρδη).

(2) Πρὸς τόν τόμο τῶν Jerry A. Fodor καί Jerrold J. Katz: The structure of language. Readings in the philosophy of language. Englewood Cliffs, New Jersey, 1964.

(3) Πρὸς Ν. Goodman: The structure of appearance. Cambridge, Mass. 1951, σελ. 5 - 6.

(4) Πρὸς F. Waisman: Verifiability. Στό βιβλίο Logic and language. First series. Ed. A. Flew. Oxford, 1955.

(5) L. Wittgenstein: Philosophische Untersuchungen. Παράγραφος 69. Στό βιβλίο του Schriften. Frankfurt am Main, 1960.

(6) Β. ἄν.

(7) Πρὸς R. Carnap: Meaning Postulats, στό περιοδικό Philosophical Studies 3 (1952).

(8) Μιά ἐπεξήγηση τῶν ἐννοιῶν αὐτῶν θρῖσκει κανεῖς στόν N. Chomsky: On the notion «Rule of Grammar» στό The structure of language.

(9) Ὁ Carnap (The logical syntax of language) ὑποστηρίζει τήν ἀποψη πώς μία κατ' οὐσία ἀνάλυση τῶν φυσικῶν γλωσσῶν θά πρέπει νά ἀποτύχει ὅπως καί μία θεωρία τῆς φυσικῆς πού χρησιμοποιοεῖ γιά τίς περιγραφές τῆς συγκεκριμένεσ μονάδες.

(10) Πρὸς W. V. Quine: The two dogmas of empiricism, Στό From a logical point of view. Cambridge, Mass. 1953. Σελ. 20 - 46 (Βλ. κυρίως τό κεφάλαιο 4).

(11) Παραδείγματα γιά τή μέθοδο αὐτή εἶναι: R. Carnap: Meaning and synonymy in natural languages. Στό Philosophical Studies 7 (1953) σελ. 33 - 47, καί A. Ness: Interpretation and preciseness. A contribution to the theory of communication. Skrifter Norske Vid Akademi, Oslo, I - I Hist. — Filos. Klasse, No 1 (1953).

(12) Μιά περιγραφή τῶν γραμματικῶν κανόνων πού ἀποδίδουν τό χαρακτηριστικό αὐτό τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας βρίσκει κανεὶς στὸν R. B. Lees: *The grammar of english nominalizations*. Tjal 26 (1960).

(13) Βλ. ἀν.

(14) Πρβλ. G. Ryle: *Use, Usage, and Meaning*. Στὸ *Proceedings of the Aristotelian Society*. Supp. Vol. XXXV (1961). Γιά τὴν ἀντίρρηση τοῦ Ryle στὴ μελέτη τῶν προτάσεων πρβλ.: *Ordinary language*. *The philosophical Review*. Vol. LXII, No 2 (1953).

(15) J. Austin: *Other minds*. Στὸ *Proceedings of the Aristotelian Society*. Supp. Vol. XX (1946).

(16) Ὁ Cavell ἰσχυρίζεται πράγματι κάτι τέτοιο. Πρβλ. *Must we mean what we say*. Στὸ *Enquiry* Vol. I (1958). Γιά τὴν ἀντίρρησή μας βλ. στὸ ἄρθρο J. A. Fodor καὶ J. J. Katz: *The availability of what we say*, στὸ περιοδικό *The Philosophical Review*. Vol. LXXII, No 1 (1963).

(17) H. Putman: *Minds and machines*. Στὸ *Dimensions of Mind*. Ed. Sidney Hook. New York 1960.

W. Stegmüller: Μεταφυσική καὶ γλώσσα

(1) R. Carnap: *Ueberwindung der Metaphysik durch logische Sprachanalyse*. *Erkenntnis* 2, 1932. Ἡ θέση τοῦ Carnap μεταβλήθηκε στὸ μεταξύ σέ μερικά οὐσιαστικά σημεῖα. Πρβλ. τὴ συνέχεια.

(2) Ὅπως κάνει π.χ. ὁ Carnap στὸ *Testability and meaning* (New Haven, 1950) δοῦ οἱ ἐκφράσεις αὐτές ὀρίζονται αὐστηρά. Στὸ βιβλίο μου *Hauptströmungen der Gegenwartsphilosophie*, σελ. 433 καὶ συνέχεια, ὑπάρχει μιὰ σύντομη παρουσίαση τῶν ἐννοιῶν αὐτῶν καὶ τῶν παραλλήλων τους «ἐλεγχόμενος» καὶ «ἐλεγχος».

(3) Carnap: *Testability and meaning*. 2ο μέρος, σελ. 3 καὶ συνέχεια.

(4) Πρβλ. τὸ βιβλίο τοῦ Carnap *Testability and meaning*, σελ. 33.

(5) Μ' αὐτό τὸν τρόπο ἀνάπτυξε π.χ. ὁ Carnap στὸ βιβλίο του (βλ. σημ. 4) μαζί μέ τὴ διαδικασία εἰσαγωγῆς ἐννοιῶν μέσο ὀρισμῶν καὶ τὴ διαδικασία τῶν ἀναγωγῶν, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται κυρίως προκειμένου περὶ τῶν κατηγορημάτων καταστάσεων.

(6) Τά δύο αὐτά σημεῖα πού ἀναφέραμε τελευταία τά ὑπέδειξε ὁ Wittgenstein στὸ βιβλίο του «*Logische Untersuchungen*», Ὁξφόρδη 1953, σελ. 37 καὶ συνέχεια.

(7) Ἄλλά ἐγκείται καί σέ κάτι ἄλλο ἀκόμη. Πρέπει π.χ. νά ληφθεῖ πολύ σοβαρά ὑπ' ὄψη τό πολυσήμαντο τῶν διαφόρων λογικῶν ἐκφράσεων, ὅπως τό «εἶναι». Ἄν δέν δώσει κανεῖς τήν ἀνάλογη προσοχή τότε δημιουργοῦνται φαινομενικά μόνο φιλοσοφικά προβλήματα.

(8) Wittgenstein, βλ. ἀν. σελ. 42.

(9) R. Carnap Die physikalische Sprache als Universalsprache der Wissenschaft. Erkenntnis 2, 1931, σελ. 432.465.

(10) Οἱ ἀσάφειες στήν ἔννοια τῆς ἐπιστημολογικῆς προτεραιότητας τονίστηκαν ἰδιαίτερα ἀπό τόν N. Goodman: The structure of appearance. Cambridge Mass, καὶ ἰδιαίτερα ἀπό τόν N. Goodman: The structure of appearance. Cambridge Mass. 1951, σελ. 103 καί συνέχεια.

(11) Πάνω στήν κριτική τοῦ ἀναγωγισμοῦ βλ. Quine: Two dogmas of empiricism, σελ. 36 καί συν.